

KRAV OG RETNINGSLINJER
FOR ETABLERING AV

NASJONALANLEGG

Godkjent 15. januar 1997

Kulturdepartementet, Oslo, 15.01.97

Tilskuddsordning for nasjonalanlegg

Definisjon

Nasjonalanlegg er *idrettsanlegg* som

- a) tilfredsstillende tekniske og funksjonelle *standardkrav* for avvikling av *relevante* internasjonale mesterskap og konkurranser,
- b) tilfredsstillende nærmere definerte minimumskrav for fasiliteter for presse, medier og publikum under avvikling av relevante internasjonale mesterskap og konkurranser, og som
- c) av Kulturdepartementet er tilkjent status som nasjonalanlegg, etter innstilling fra Norges Idrettsforbund.

Formål

Nasjonalanleggene skal brukes til presentasjon av internasjonal eliteidrett i Norge, og være arena for internasjonale mesterskap og konkurranser i Norge. Nasjonalanleggene bør fungere som sentra for de respektive sær idretter, og bl.a. brukes til treningssamlinger for eliteutøvere i den/de aktuelle idretter.

Med internasjonale mesterskap menes her primært VM og EM. I tillegg skal større internasjonale konkurranser, som eksempelvis World Cup finaler, og under visse omstendigheter også andre World Cup arrangementer eller tilsvarende, legges til nasjonalanleggene.

Etablering av nasjonalanlegg

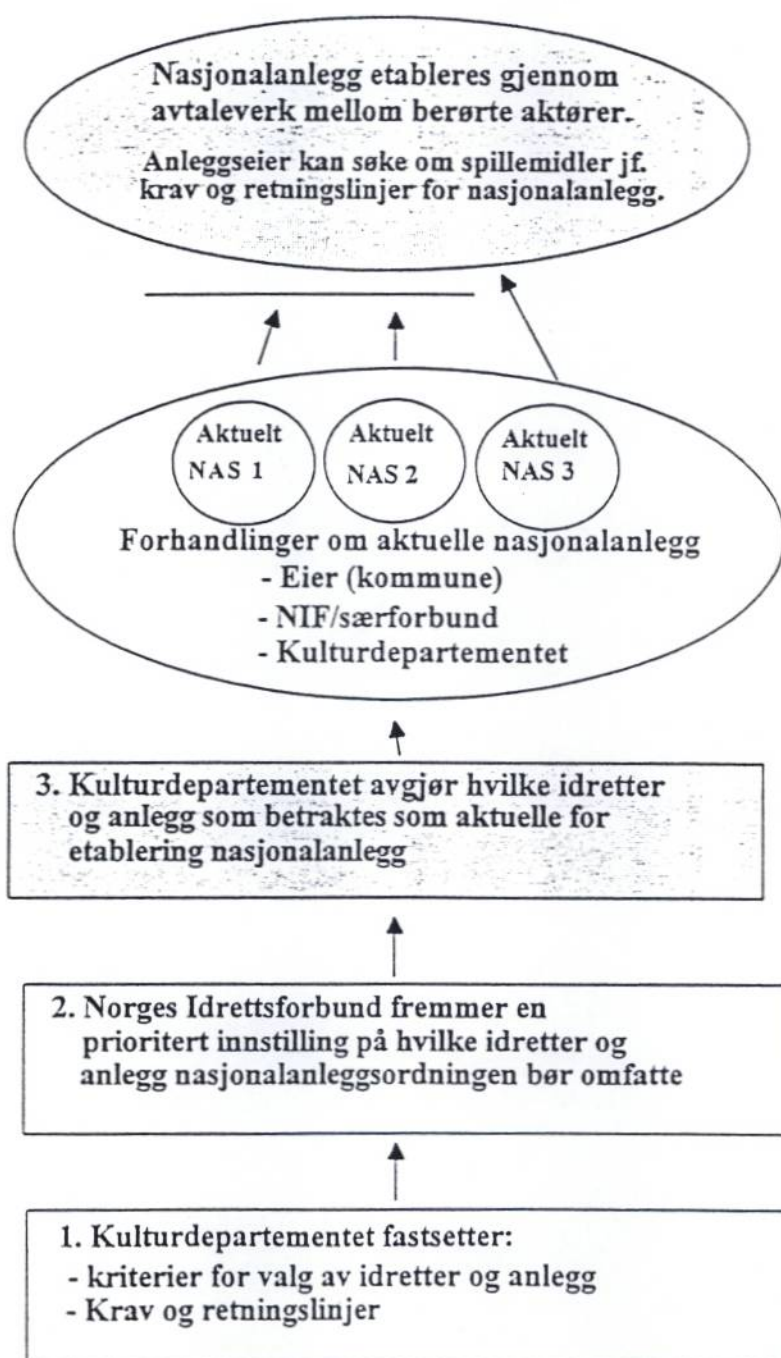
Hvilke anlegg som får status som nasjonalanlegg, vil avgjøres etter en vurdering basert på et sett av kriterier. Ved utvalg av idretter og anlegg vil to aktører være særlig sentrale. Norges Idrettsforbund fremmer et prioritert forslag overfor Kulturdepartementet som tilkjenner hvilke idretter/idrettsgrener som bør få adgang til å etablere nasjonalanlegg. Dersom det eksisterer flere alternativer til lokalisering av nasjonalanlegg i en idrett/idrettsgren skal dette fremgå av Norges Idrettsforbunds innstilling. Kulturdepartementet behandler innstillingen og avgjør hvilke idretter som kan etablere anlegg med status som nasjonalanlegg. *Etablering av nasjonalanlegg vil imidlertid bare kunne skje under forutsetning av at partene¹ aksepterer og kommer til enighet i forhold til de krav og retningslinjer som gjelder for denne type anlegg.*

Av ressursmessige hensyn vil selve etableringen av nasjonalanlegg måtte skje i en prioritert rekkefølge. Dette betyr at Kulturdepartementet vil tilnærme seg aktuelle nasjonalanlegg enkeltvis. Det er således ingen automatikk i at et anlegg, som av Kulturdepartementet betraktes som aktuelt nasjonalanlegg, får tildelt status. Status som nasjonalanlegg vil bare tildeles i de tilfeller hvor en gjennom forhandlinger mellom berørte parter har kommet til enighet omkring betingelser som er i tråd med krav og retningslinjer for nasjonalanlegg. *Ansvar og forpliktelser skal nedfelles i et juridisk bindende avtaleverk, som vil ligge til grunn*

¹ Kommune (eier), særforbund, Norges Idrettsforbund og Kulturdepartementet.

for behandling av senere søknader om eventuelle spillemiddeltilskudd. Dersom et anlegg har fått tildelt status som nasjonalanlegg, har kommunen (anleggseier) anledning til å søke om spillemidler ved utbygging, ombygning eller rehabilitering av anlegget.

NASJONALANLEGG - PROSESSFORLØP

Figur 1: Prosessforløp for etablering av nasjonalanlegg. Et flytdiagram.

Kriterier for utvalg av idretter og anlegg

En samlet vurdering av alle kriteriene vil utgjøre grunnlaget for utvelgelse av idretter og anlegg som vil inngå i en søknads- og tilskuddsordning for nasjonalanlegg. Utvalget vil etableres over et lengre tidsrom, og vil bli gjenstand for regelmessig vurdering.

Tabell 1: Kriterier for utvalg av idretter og anlegg

Omfang og omkostninger ved internasjonale mesterskap og konkurranser
<ul style="list-style-type: none">• <i>De internasjonale mesterskap og konkurranser, som anleggene etableres for, må være av økonomisk håndterbar karakter. (I flere idretter er omfanget av internasjonale mesterskap og konkurranser slik, at en ikke kan forsvare å tilrettelegge idrettsanlegg for slik arrangementer i Norge, ikke minst med tanke på etterbruken av anleggene.)</i>
Økonomisk forsvarlig på lang sikt
<ul style="list-style-type: none">• <i>Nasjonalanlegg som ønskes etablert, må bli gjenstand for økonomiske analyser, og bli vurdert til å være økonomisk drivbar i et lengre tidsperspektiv.</i>
Regelmessige mesterskap og konkurranser i Norge
<ul style="list-style-type: none">• <i>Norge bør ha en internasjonale posisjon i de idretter som gir mulighet til å etablere nasjonalanlegg. Muligheten for at internasjonale mesterskap og konkurranser legges til Norge, vil da være langt større.</i>
Lokalisering
<ul style="list-style-type: none">• <i>Ved lokalisering av nasjonalanlegg vil følgende hensyn spesielt vektlegges:</i> <i>a) Anlegget, med geografiske omgivelser, skal være, eller kunne bli, et senter for nasjonal toppidrett og fast arrangørsted for relevante internasjonale mesterskap og konkurranser i den aktuelle idrett (idrettsgren/øvelse/r)</i> <i>b) Lokaliseringen må hensynta kostnader og tidsbruk for det internasjonale særforbund og de aktuelle deltakerland ved avvikling av relevante internasjonale mesterskap og konkurranser.</i> <i>c) Kommunikasjons-, markeds-, bruker- og publikumspotensiale i anleggets geografiske nærrområde må gi tilfredstillende grunnlag for å dekke de formål anlegget skal tilfredsstillende.</i>
Høyt internasjonalt nivå på norske utøvere over lengre tid
<ul style="list-style-type: none">• <i>Det må dokumenteres at det finnes en bredde av utøvere/lag/landslag, som holder et høyt internasjonalt nivå, i de idretter som får etablere nasjonalanlegg. Nivået må sees i relasjon til idrettens totale utbredelse og internasjonale standard.</i>
Idrettsgrenens nasjonale betydning
<p>En idrett kan ha nasjonal betydning på flere måter. Følgende elementer vil vektlegges:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Tradisjonsrike idretter som reflekterer nasjonale verdier, og som gir et positivt samlende bidrag til fellesskapet.</i>• <i>Idretter hvor den nasjonale egenart er fremtredende.</i>• <i>Antall aktive deltagere i idretten.</i>• <i>Idretter av landsomfattende karakter.</i>• <i>Idretter hvor anlegg og internasjonale konkurranser har en særlig sterk nasjonal og internasjonal posisjon.</i>

Krav og retningslinjer for etablering av nasjonalanlegg

1. Retningslinjer og regler for søknad om stønad i form av spillemidler til *nasjonalanlegg* fastsettes av Kulturdepartementet.
2. Nasjonalanlegg er idrettsanlegg som

a) tilfredsstillende tekniske og funksjonelle *standardkrav* for avvikling av *relevante* internasjonale mesterskap og konkurranser,

b) tilfredsstillende *nærmere definerte minimumskrav* for fasiliteter for presse, medier og publikum under avvikling av *relevante* internasjonale mesterskap og konkurranser, og som

c) av Kulturdepartementet er tilkjent status som nasjonalanlegg, etter innstilling fra Norges Idrettsforbund.

3. En idrett/idrettsgren kan bare ha ett nasjonalanlegg.

Et nasjonalanlegg skal bestå av alle anleggsenheter som kreves for å avvikle samtlige øvelser i internasjonale mesterskap for den respektive idrettsgren.

4. *Nasjonalanleggene* skal ha en standard som gjør det mulig å arrangere internasjonale mesterskap (VM og EM) og store internasjonale konkurranser (f.eks. World Cup finaler). Kravet til standard gjelder de idrettslige deler av anlegget, samt krav til arrangementsmessige forhold, fasiliteter for publikum, medier m.m..

I særtilfeller kan tilskuddsordningen benyttes for *anlegg* som har en spesiell posisjon som arena for internasjonale arrangementer. Kravet til standard vil da være relatert til den/de internasjonale konkurranser anlegget etableres for.

5. Bare et begrenset utvalg av idretter/idrettsgrener kan etablere *nasjonalanlegg*. Utvalget skal foretas på bakgrunn av en vurdering basert på følgende kriterier:

- a. Omfang og omkostninger ved internasjonale mesterskap og konkurranser.
- b. Økonomisk forsvarlig på lang sikt
- c. Regularitet vedrørende internasjonale mesterskap og konkurranser i Norge.
- d. Lokalisering
- e. Høyt internasjonalt nivå på norske utøvere over lengre tid.
- f. Idrettens/idrettsgrenenes nasjonale betydning

6. Norges Idrettsforbund fremmer forslag overfor Kulturdepartementet på hvilke idretter/idrettsgrener som bør få adgang til å etablere nasjonalanlegg. Forslaget skal være et resultat av en vurdering av idretter/idrettsgrenene i relasjon til de kriterier som er angitt i punktet ovenfor.

7. I tillegg kan idretter/idrettsgrener som selv mener å være berettiget en mulighet til å etablere nasjonalanlegg, fremme sine synspunkter overfor Norges Idrettsforbund. Norges

Idrettsforbund skal vurdere å ta stilling til om forslaget bør inngå i innstillingen som fremmes overfor Kulturdepartementet.

8. Kulturdepartementet behandler Norges Idrettsforbunds innstilling. Behandlingen omfatter samtaler/forhandlinger med aktuelle kommuner (eier) og særforbund, hvor forutsetningene for formålstjenlig aktivitet og forsvarlig økonomisk drift i anleggene avklares.
9. Forpliktelser og ansvar fordeles og nedfelles i et avtaleverk mellom de impliserte parter. Med parter menes her Norges Idrettsforbund, særforbund, kommune og Kulturdepartementet. Avtalen skal reflektere de krav og retningslinjer som gjelder for søknads- og tilskuddsordningen for nasjonalanlegg. Gjennom avtalen skal både bruk av og økonomi for anlegget være sikret. Herunder skal særforbundets utnyttelse av det aktuelle *nasjonalanlegg* avklares. De økonomiske vilkår for leie må fremgå av avtalen. En eier kan ikke ta ut tjenester til lavere pris enn andre leietakere i det respektive nasjonalanlegg.
10. Norges Idrettsforbund skal garantere for utgifter som er relatert til det respektive særforbunds bruk av det aktuelle nasjonalanlegg. I noen tilfeller vil det også stilles krav om lignende garanti relatert til eventuelle inntekter som et særforbund har forpliktet seg til å tilføre det aktuelle nasjonalanlegg i forbindelse med større internasjonale mesterskap og konkurranser. Garantien fra Norges Idrettsforbund skal inngå i det avtaleverk som partene må undertegne før status som nasjonalanlegg kan gis av departementet.
11. Avtalen skal være undertegnet av alle parter før Kulturdepartementet avgjør om anlegget kan innvilges status som nasjonalanlegg.
12. Søknad om tilskudd kan ikke rettes til Kulturdepartementet før anlegget har fått status som nasjonalanlegg.
13. En revurdering av de idretter/idrettsgrenene som inngår i tilskuddsordningen, samt en vurdering av andre idrettsgrener (for eventuelt å utvide tilskuddsordningen til å gjelde flere), foretas hvert 5. år. Dette systemet inntreffer fra det tidspunkt ordningen ansees som etablert av Kulturdepartementet.
14. Ved søknad om spillemidler kan stønad innvilges med inntil 50% av godkjente kostnader ved utbygging, ombygning eller rehabilitering av nasjonalanlegg. Kulturdepartementet vil i hvert tilfelle vurdere og avgjøre størrelsen på et eventuelt investeringstilskudd i form av spillemidler. *Stønad innvilges til de idrettslige deler av anlegget, samt publikums- og mediafasiliteter etter en nærmere vurdering.*
15. Investeringer, som vil øke finanskostnadene til nasjonalanleggene, kan ikke foretas uten samtykke fra Kulturdepartementet. Planlagte investeringer skal fremgå av utbyggingsplan, som skal vedlegges søknaden, og som skal inngå i avtaleverket som etableres. Eventuelle kommunale investeringer skal være godkjent av fylkesmannen/Kommunaldepartementet, og være dokumentert i økonomiplanen. Fylkesmannens uttalelse om dette punkt skal vedlegges søknaden.
16. For å oppnå status som nasjonalanlegg for en bestemt idrett, må anlegget kunne dokumentere et inntektsgrunnlag som balanserer utgiftene. I særskilte tilfeller vil Kulturdepartementet kunne gi driftstilskudd, enten i forbindelse med gjennomføring av bestemte mesterskap, eller for å sikre et minimums brukstid for den idrett anlegget er etablert for. Anlegg som departementet vurderer til å ha økonomisk inntjeningssevne, eller

som har mulighet til å dekke driftsomkostninger gjennom andre offentligeavsetninger (etterbruksfond), driftsavtaler, sponsoravtaler m.m., vil ikke kunne påregne et slikt tilskudd.

17. Fordeling av inntekter, som fremkommer ved salg av rettigheter i forbindelse med idrettsaktiviteter-/ arrangementer i det respektive nasjonalanlegg, skal inngå i vurderingen ved fastlegging av avtaleverket mellom partene.
18. Som hovedregel godkjennes bare en kommune som eier av et nasjonalanlegg.
19. Søknad om spillemidler til etablering, ombygning eller rehabilitering fremmes av anleggseier (kommunen), gjennom fylkeskommunen.
20. Før en kan søke om tilskudd i form av spillemidler, må nasjonalanlegget inngå i kommunedelplanen og fylkessektorplanen for idrettsanlegg, og være prioritert i disse.
21. En eventuell søknad om spillemidler skal inneholde:
 - a. Avtale mellom Norges Idrettsforbund, særforbund og kommunen. Avtalen må være godkjent og vedtatt av det respektive særforbundsting eller styre etter fullmakt, samt kommunestyre.
 - b. Garanti fra Norges Idrettsforbund relatert til særforbundets bruk av anlegg.
 - c. Forhåndsgodkjente planer for anlegget. En teknisk godkjenning av de idretts funksjonelle sider ved anlegget.
 - d. Detaljerte kostnadsoverslag knyttet til utbyggingsplanen for anlegget.
 - e. Redegjørelse for de enkelte poster i finansieringsplan.
 - f. Uttalelse fra Idrettsrådet i den angjeldende kommune.
 - g. Driftsplan og driftsbudsjett for anlegget.
 - h. Opplysninger om kontonummer og regnskapsansvarlig
 - i. Tinglyst skjøte/leieavtale, Grunnboksutskrift for Gnr./Bnr. (kommune)
 - j. Brukerplan for anlegget

Det presiseres at de generelle vilkår for tilskudd fra spillemidlene (pkt. 2.2 *Forskrifter og bestemmelser* 1995) også gjelder for etablering av *nasjonalanlegg*. Kulturdepartementet behandler og avgjør søknaden. (For utfyllende informasjon se pkt. 5.2, "Krav til de enkelte vedlegg", i *Forskrifter og bestemmelser* s. 21-22: 1995)